

Polityka ochrony dzieci

(standardy ochrony małoletnich)

zgodnie z Ustawą z 9 marca 2023 roku o zmianie
Ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Program realizowany w Przedszkolu Integracyjnym nr 45
we współpracy z Fundacją Dajemy Dzieciom Siłę

Deklaracja

Dobro dziecka jest dla nas wartością nadrzędną. W naszym przedszkolu wszystkie osoby mające kontakt z dziećmi zobowiązały się do przestrzegania praw dziecka i reagowania, gdy dziecku dzieje się krzywda. Niniejszy dokument został stworzony, aby zapewnić naszym wychowankom harmonijny rozwój w atmosferze bezpieczeństwa, akceptacji i szacunku. Każdy pracownik placówki, praktykant i wolontariusz, realizujący te cele, działa w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych danej instytucji oraz swoich kompetencji.

Rozdział I

Objaśnienie terminów

1. Pracownikiem Przedszkola Integracyjnego nr 45 jest osoba zatrudniona na podstawie umowy o pracę lub umowy zlecenia. Wolontariuszem jest osoba, która pracuje wolontariacko na podstawie umowy o wolontariat. Praktykantem jest osoba, która odbywa praktyki na podstawie umowy o praktyki studenckie z uczelnią.
2. W myśl niniejszego dokumentu dzieckiem jest każde dziecko aktualnie uczęszczające do Przedszkola Integracyjnego nr 45.
3. Opiekunem dziecka jest osoba uprawniona do reprezentacji dziecka, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny) lub inna osoba uprawniona do reprezentacji na podstawie przepisów szczególnych lub

- orzeczenia sądu, w tym osoba upoważniona przez rodziców do odbioru dziecka z przedszkola.
4. Zgoda opiekuna dziecka oznacza zgodę wszystkich prawnych opiekunów dziecka.
  5. Przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub karalnego na szkodę dziecka, zagrożenie dobra dziecka, w tym zaniedbywanie go przez jakąkolwiek osobę dorosłą (pracowników placówki, wolontariuszy, praktykantów, opiekunów dziecka). Czyny te lub ich skutki są zaobserwowane podczas pobytu dziecka w przedszkolu.
  6. Świadkiem krzywdzenia dziecka jest każda osoba dorosła (pracownik przedszkola, opiekun dziecka, wolontariusz, praktykant), w obecności, której dzieje się dziecku krzywda (rozumiana zgodnie z definicją podaną w powyższym punkcie) lub, która podejmie uzasadnione podejrzenie takiego czynu w wyniku obserwacji dziecka albo rozmowy z nim.
  7. Osoba odpowiedzialna za Politykę ochrony dzieci, to wyznaczony przez dyrektora instytucji pracownik, sprawujący nadzór nad realizacją Polityki ochrony dzieci w instytucji.
  8. Daną osobową dziecka jest każda informacja umożliwiająca identyfikację dziecka.
  9. Zespół interwencyjny to właściwy miejscowo zespół powołany przez Burmistrza celem udzielania pomocy osobom lub całym rodzinom dotkniętym problemem przemocy.

Rozdział II

Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci

§1

1. W przedszkolu obowiązują normy dotyczące zasad bezpieczeństwa i szacunku wobec dziecka. W trosce o bezpieczeństwo dzieci należy zadbać, by dzieci znały swoje prawa i wiedziały, że mogą mówić o swoich potrzebach i pragnieniach oraz obawach lub doświadczanej krzywdzie.
2. Dziecko świadome swoich praw jest w stanie łatwiej obronić się przed przemocą, krzywdzeniem, dyskryminacją, bo wie, że ma do tego prawo, i że są osoby, które mu pomogą.
3. Dzieci zaznajamiają się z wiedzą o prawach dziecka, zachowaniach właściwych i niewłaściwych skierowanych do nich w wersji i formie dostosowanej do ich wieku,

rozwoju, możliwości rozumienia i rozpoznania czynu. Dowiadują się, do kogo mogą się zwrócić, kiedy zaistnieje sytuacja niebezpieczeństwa / krzywdzenia / przemocy.

4. W Przedszkolu Integracyjnym nr 45 prowadzony jest Program „Chronimy dzieci” adresowany przede wszystkim do pracowników, rodziców i dzieci. Realizowany jest dla dzieci 5- i 6-letnich w formie zajęć z wykorzystaniem scenariuszy przygotowanych przez pedagogów Przedszkola Integracyjnego nr 45 i scenariuszy Fundacji Dajemy Dzieciom Siłę.
5. Ze względu na szczególne ryzyko mogące wynikać z niepełnosprawności dziecka, w tym sposobu jego wchodzenia w interakcje z otoczeniem; pedagodzy specjaliści w trakcie indywidualnych zajęć rewalidacyjnych dodatkowo powtarzają zagadnienia poruszane na zajęciach w ramach Programu „Chronimy Dzieci”.
6. Jeśli w środowisku dziecka istnieją czynniki ryzyka krzywdzenia dziecka, pracownicy placówki podejmują rozmowę z opiekunami, przekazując informacje na temat dostępnej oferty wsparcia i motywując ich do szukania dla siebie pomocy, a następnie monitorują sytuację dziecka. Opiekunowie mogą liczyć na wsparcie psychologiczne, a także pedagogiczne zapewniane przez zespół pedagogów i psychologów.
7. Ze wszystkich podjętych kroków sporządzane są notatki służbowe do dokumentacji kancelaryjnej OPIEKA NAD DZIEĆMI / Polityka Ochrony (436).

§2

1. Pracownicy Przedszkola Integracyjnego nr 45 znają i przestrzegają zasad ochrony danych osobowych i wizerunku dzieci, zasad dostępu dzieci do Internetu na terenie placówki oraz zasad bezpiecznych relacji dorosły — dziecko.
2. Pracownicy Przedszkola Integracyjnego nr 45 są przeszkoleni i mają wiedzę odnośnie dopuszczalnych oraz niedozwolonych zachowań wobec dzieci. W ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka krzywdzenia dzieci przez dorosłych, występujące w przedszkolu i poza nim. Znają wytyczne określające sposoby reagowania w sytuacjach wystąpienia takich zachowań.
3. Rodzice / opiekunowie dzieci uczęszczających do przedszkola zostają poinformowani, o wprowadzeniu Programu „Chronimy dzieci”, znają jego założenia, cele i treści przeprowadzanych z dziećmi scenariuszy edukacyjnych, dotyczących ochrony przed przemocą. Wiedzą, jakie są dozwolone i niedozwolone zachowania dorosłych wobec dzieci i w niepokojących ich sytuacjach zgłaszają swoje obawy i zastrzeżenia do nauczyciela / psychologa / dyrektora placówki.

Rozdział III

Zasady ochrony danych osobowych dziecka

§1

1. Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych.
2. Nauczyciele i referent Przedszkola Integracyjnego nr 45 mają obowiązek zachowania w tajemnicy danych osobowych, które przetwarzają oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem.
3. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.
4. Nauczyciele Przedszkola Integracyjnego nr 45 są uprawnieni do przetwarzania danych osobowych dziecka i udostępniania tych danych w ramach zespołu interdyscyplinarnego, powołanego w trybie ustawy z dnia 29 lipca 2005 roku o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.

§2

Nauczyciele Przedszkola Integracyjnego nr 45 mogą wykorzystać informacje o dziecku w celach szkoleniowych lub edukacyjnych wyłącznie z zachowaniem anonimowości dziecka oraz w sposób uniemożliwiający identyfikację dziecka.

§3

1. Pracownicy Przedszkola Integracyjnego nr 45 nie udostępniają przedstawicielom mediów informacji o dziecku ani jego opiekunach.
2. Pracownik Przedszkola Integracyjnego nr 45, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może skontaktować się z rodzicem/opiekunem prawnym dziecka i zapytać go o zgodę na podanie jego danych kontaktowych przedstawicielom mediów. W przypadku wyrażenia zgody, pracownik Przedszkola Integracyjnego nr 45 podaje przedstawicielowi mediów dane kontaktowe do opiekuna dziecka.
3. Pracownik Przedszkola Integracyjnego nr 45 nie kontaktuje przedstawicieli mediów z dziećmi.

4. Pracownik Przedszkola Integracyjnego nr 45 nie wypowiada się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekunów. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy pracownik jest przeświadczony, że jego wypowiedź nie jest w żaden sposób utrwalana.
5. Pracownik Przedszkola Integracyjnego nr 45, w wyjątkowych i uzasadnionych sytuacjach, może wypowiedzieć się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego opiekuna — po wyrażeniu pisemnej zgody przez opiekuna dziecka.

§4

1. W celu realizacji materiału medialnego można udostępnić mediom wybrane pomieszczenia instytucji. Decyzję w sprawie udostępnienia pomieszczenia podejmuje dyrektor.
2. Dyrektor placówki podejmując decyzję, o której mowa w punkcie poprzedzającym, poleca wybranemu pracownikowi placówki przygotować wybrane pomieszczenie instytucji w celu realizacji materiału w taki sposób, by uniemożliwić filmowanie przebywających na terenie instytucji dzieci.

Rozdział IV

Zasady ochrony wizerunku dziecka

§1

Przedszkole Integracyjne nr 45, uznając prawo dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka.

§2

1. Pracownikowi Przedszkola Integracyjnego nr 45 nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów utrwalania wizerunku dziecka (filmowania, fotografowania, nagrywania głosu dziecka) na terenie instytucji bez pisemnej zgody opiekuna prawnego dziecka.
2. W celu uzyskania zgody opiekuna dziecka na utrwalanie wizerunku dziecka, pracownik Przedszkola Integracyjnego nr 45 może skontaktować się z opiekunem dziecka i ustalić procedurę uzyskania zgody. Niedopuszczalne jest podanie przedstawicielowi mediów danych kontaktowych do opiekuna dziecka — bez wiedzy i zgody opiekuna.

3. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda opiekunów na utrwalenie wizerunku dziecka nie jest wymagana.

§3

1. Upublicznienie przez pracownika Przedszkola Integracyjnego nr 45 wizerunku dziecka utrwalonego w jakiegokolwiek formie (fotografia, nagranie audio-wideo) wymaga pisemnej zgody opiekuna dziecka.
2. Przed utrwaleniem wizerunku dziecka należy dziecko oraz opiekuna poinformować o tym, gdzie będzie umieszczony zarejestrowany wizerunek i w jakim kontekście będzie wykorzystywany.

Rozdział V

Zasady korzystania i dostępu dzieci do Internetu

1. W Przedszkolu Integracyjnym nr 45 dzieci nie korzystają samodzielnie z dostępu do Internetu. Nauczyciel jest odpowiedzialny za wybór materiału odpowiedniego do wieku dzieci.
2. Dzieci biorą udział w zajęciach dotyczących bezpiecznego korzystania z Internetu realizowanych zgodnie z Podstawą programową wychowania przedszkolnego i kształcenia ogólnego z dn. 14.02.2017 roku.

Rozdział VI

Zasady bezpiecznych relacji dorosły — dziecko

§1

1. Zabronione jest używanie przemocy fizycznej i psychicznej wobec dziecka lub zaniechywanie dziecka przez każdego pracownika, praktykanta, wolontariusza placówki.
2. Zachowania niedozwolone wobec dziecka w placówce przedszkolnej i poza nią w sferze fizycznej: popychanie, bicie, krzyczenie, szarpanie, kopanie, dotykanie dziecka w jego intymne miejsca.
3. Zachowania niedozwolone wobec dziecka w placówce przedszkolnej i poza nią w sferze psychicznej: zmuszanie do jedzenia, zmuszanie do udziału w zajęciach, upokarzanie słowne, poniżanie, grożenie, wyśmiewanie, zawstydzanie, szydzenie,

manipulowanie, złe wypowiedanie się o dziecku i jego rodzinie, komentowanie i opiniowanie dziecka przy innych dzieciach, osobach dorosłych i przy nim samym, zachowywanie się w obecności dziecka w sposób seksualnie prowokacyjny.

4. Pozostałe zachowania niedozwolone wobec dziecka w placówce: podawanie dziecku alkoholu i wszelkich środków psychoaktywnych; podawanie dziecku leków z wyłączeniem przypadków opisanych w Ustawie o opiece zdrowotnej nad uczniami (art. 21 ust. 3) oraz Stanowisku Ministra Zdrowia w sprawie opieki nad dziećmi przewlekle chorymi w przedszkolach. Wówczas leki mogą być podawane w ustalonym zakresie za pisemną zgodą rodziców / opiekunów dziecka oraz nauczyciela / dyrektora placówki.
5. W placówce obowiązuje równe traktowanie wychowanków polegające na obdarzaniu uwagą i troską wszystkich dzieci, a także dbanie o pełną szacunku komunikację i postawę wobec nich.

§2

1. W sytuacji, kiedy występuje uzasadniona potrzeba np. uspokojenia dziecka, zagwarantowania mu poczucia bezpieczeństwa, a dziecko wyraża na to zgodę, dopuszczalne jest pocieszanie dziecka przez przytulanie, branie na kolana, głaskanie.
2. Podczas zajęć programowych (masażu dziecięcego CMC, Ruchu Rozwijającego W. Sherborne) dorosły może być partnerem dziecka, masować je i ćwiczyć w bliskim kontakcie fizycznym w granicach nieprzekraczających zasad „dobrego dotyku”, tylko za zgodą opiekuna na udział dziecka w tych zajęciach i za każdorazową zgodą dziecka.

§3

1. Na początku roku szkolnego opiekunowie dziecka mają możliwość pisemnego wyrażenia zgody na przegląd głowy dziecka w sytuacji pojawienia się na terenie przedszkola wszawicy.
2. W przypadku pojawienia się w/w problemu, o zaistniałej sytuacji powiadamiani są wszyscy nauczyciele i opiekunowie, z zachowaniem tajemnicy danych osobowych dzieci zarażonych. Opiekunom udostępniana jest wiedza dotycząca choroby i skutecznych możliwości jej leczenia i profilaktyki.
3. Nauczyciele, na podstawie zgody opiekunów, dokonują systematycznego przeglądu głów dzieci, aż do czasu ustania problemu.
4. W przypadku nieudzielenia przez opiekunów zgody na przegląd skóry głowy, obecność dziecka w przedszkolu następuje po okazaniu zaświadczenia lekarskiego o czystości głowy lub zakończeniu leczenia.

§4

1. W sytuacji zmożenia lub zabrudzenia się dziecka, pracownik przedszkola (pomoc nauczyciela lub nauczyciel) udziela dziecku niezbędnej pomocy podczas czynności higienicznych, tak organizując sytuację, by maksymalnie wykorzystać umiejętności i samodzielność dziecka oraz chronić jego intymność.
2. W celu zminimalizowania udziału pracownika przedszkola w czynnościach higienicznych dzieci, podczas rekrutacji do przedszkola oraz zebrania dla rodziców dzieci nowoprzyjętych, dyrektor informuje o konieczności wspierania samodzielności dzieci.

Rozdział VII

Zasady bezpiecznych relacji dziecko — dziecko

§1

W sytuacjach wystąpienia zachowań trudnych u dzieci (np. bicie innych dzieci/dorosłych, plucie, autoagresja) dopuszczalne są niżej wymienione zachowania dorosłego (nauczyciela przedszkola, opiekuna) wobec dzieci na terenie przedszkola, których celem jest zagwarantowanie dzieciom bezpieczeństwa:

- 1.1. słowne ostrzeżenie dziecka: stanowczy ton komunikatu i zapowiedź konsekwencji (np. zakończenie zabawy)
  - 1.2. odseparowanie dziecka od innych dzieci w sali grupy, w przypadku, kiedy jego niepożądane zachowanie powtarza się mimo słownych ostrzeżeń
  - 1.3. odizolowanie dziecka przy zapewnieniu mu opieki (czasowe wyprowadzenie do innego pomieszczenia, oddanie pod opiekę innej osoby: dyrektora / psychologa / pedagoga); poinformowanie dziecka, jak długo będzie przebywało w takim miejscu i co ma zrobić, aby powrócić do grupy
  - 1.4. przytrzymanie dziecka (tzw. holding) do czasu uspokojenia, w sytuacji, kiedy nie reaguje ono na słowne upomnienia i zachowuje się agresywnie wobec innych dzieci, dorosłych lub wobec siebie; poinformowanie dziecka, przy spełnieniu, jakich okoliczności przytrzymywanie zostanie przerwane; po całym zdarzeniu, kiedy dziecko jest spokojne, omówienie z nim zaistniałej sytuacji i propozycja pomocy w jej naprawieniu.
2. O zaistnieniu takiego zdarzenia pedagog/dyrektor informuje wyłącznie opiekuna/opiekunów dziecka w dniu wystąpienia zdarzenia przy odbiorze dziecka z przedszkola. Jeżeli dziecko jest odbierane przez osoby upoważnione, informacja powinna być przekazana opiekunom telefonicznie.

3. W przypadku częstego (kilka razy tygodniowo i więcej) powtarzania się u dziecka zachowań agresywnych wobec innych dzieci i dorosłych, z opiekunami dziecka zostaje podpisany kontrakt zobowiązujący ich do udzielenia dziecku pomocy, np.:
  - diagnozy dziecka przez specjalistę spoza przedszkola,
  - zapewnienia dziecku terapii odpowiedniej do problemów i potrzeb dziecka: terapia behawioralna, trening umiejętności społecznych itp.,
  - uczestnictwo opiekunów w warsztatach umiejętności wychowawczych.
- 3.1. Kontrakt zawiera również informacje o działaniach, jakie podejmie przedszkole, by pomóc dziecku w złagodzeniu / przewyciężeniu zachowań agresywnych i umożliwieniu pozostania w przedszkolu, np.:
  - badanie psychologiczne dziecka w przedszkolu,
  - dodatkowe szkolenia dla nauczycieli,
  - superwizje pracy zespołu pedagogicznego.
- 3.2 W przypadku, gdy opiekunowie dziecka nie będą chcieli podpisać kontraktu lub też nie będą się stosowali do przyjętych wspólnie postanowień dyrektor występuje do sądu rodzinnego i opiekuńczego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną dziecka/rodziny z powodu zaniedbywania potrzeb i ignorowania problemów dziecka.
4. Zgodnie ze Statutem Przedszkola Integracyjnego nr 45, Dyrektor przedszkola po przyjęciu stosownej uchwały przez Radę Pedagogiczną, może podjąć decyzję o skreśleniu dziecka z listy dzieci uczęszczających do Przedszkola w następujących przypadkach:
  - na pisemny wniosek rodziców;
  - nieobecność dziecka w Przedszkolu trwająca więcej niż jeden miesiąc bez poinformowania Przedszkola o fakcie tej nieobecności przed jej zaistnieniem lub w czasie jej trwania;
  - rażącego i upornego nieprzestrzegania przez rodziców postanowień Statutu,
  - ze względu na zachowanie dziecka uniemożliwiający zapewnienie bezpieczeństwa temu dziecku lub innym dzieciom i niepodjęcia przez rodziców propozycji współpracy z przedszkolem lub innymi placówkami, mającej na celu udzielenie dziecku pomocy np. poprzez podjęcie terapii lub, gdy wykorzystane zostały wszelkie możliwości zmiany tej sytuacji, co zostało stosownie udokumentowane.
5. W przypadku zaistnienia którejś z sytuacji wymienionych w ust. 4 pkt 2-5 Dyrektor przesyła do rodziców pisemne zawiadomienie, informujące o przewidywanych skutkach prawnych w sytuacji niepodjęcia przez rodziców działań mających na celu zniwelowanie przesłanek będących podstawą zawiadomienia.

6. W sytuacji braku podjęcia przez rodziców działań mających na celu wyeliminowanie przesłanek opisanych w zawiadomieniu, Dyrektor w drodze decyzji skreśla dziecko z listy uczęszczających do Przedszkola.
7. O wydanej decyzji dotyczącej skreślenia dziecka z listy uczęszczających do Przedszkola Dyrektor pisemnie zawiadamia rodziców dziecka.
8. Od decyzji Dyrektora o skreśleniu dziecka z listy uczęszczających do Przedszkola przysługuje odwołanie w formie pisemnej.
9. Ze wszystkich podjętych kroków sporządzane są notatki służbowe do dokumentacji kancelaryjnej OPIEKA NAD DZIEĆMI / Polityka Ochrony (436).

§2

W sytuacjach wystąpienia zachowań trudnych ze strony grupy przedszkolnej względem dziecka / dzieci w grupie (np. wykluczanie, dyskryminacja, wyśmiewanie, zastraszanie, bicie) zostanie przeprowadzona interwencja, która obejmuje:

- 2.1 Spotkanie zespołu interwencyjnego w składzie: dyrektor, pedagogzy prowadzący grupę, psycholog.
- 2.2 Spotkanie z rodzicami / opiekunami wszystkich dzieci uczęszczających do grupy w celu omówienia sytuacji oraz wypracowanie wspólnego rozwiązania.
- 2.3 Poinformowanie o zaistniałej sytuacji oraz podejmowanych krokach koordynatora Polityki Ochrony Dzieci w przedszkolu.
- 2.4 Wdrożenie rozwiązania i monitorowanie sytuacji w grupie.
- 2.5 Zapewnienie wsparcia psychologicznego dziecku oraz w razie potrzeby jego rodzicom / opiekunom.
- 2.6 W przypadku braku zmian lub pogłębienia zachowań trudnych w grupie, Zespół interwencyjny podejmie przeprowadzenie nowej ścieżki interwencji przygotowanej we współpracy / po konsultacjach z instytucjami lub/i organizacjami zajmującymi się udzielaniem pomocy dzieciom i ich rodzinom (poradnie psychologiczno-pedagogiczne, organizacje pozarządowe, placówki specjalistycznego poradnictwa, ośrodki wsparcia dzieci i rodziny).

- 2.7 Ze wszystkich podjętych kroków sporządzane są notatki służbowe do dokumentacji kancelaryjnej OPIEKA NAD DZIEĆMI / Polityka Ochrony (436).

Rozdział VIII

Procedury interwencji w przypadku krzywdzenia dziecka

§1

W przypadku naruszenia przez pracowników przedszkola, wolontariuszy lub praktykantów wytycznych dotyczących niedozwolonych zachowań wobec dzieci podejmowane są następujące interwencje:

1. Bezpośrednie zwrócenie uwagi osobie stosującej niedozwolone zachowania wobec dziecka w momencie ich zaobserwowania przez świadka zdarzenia. W sytuacji, kiedy bezpośrednie zwrócenie uwagi nie jest możliwe lub zachowanie nasuwa podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka (np. przemoc fizyczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie), świadek ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i niezwłocznego przekazania jej dyrektorowi placówki.
2. W przypadku ponownej interwencji (powtórzenia się niedozwolonego zachowania wobec dziecka) niezbędne jest sporządzenie przez świadka notatki służbowej dotyczącej krzywdzenia dziecka przez pracownika i przekazanie jej dyrektorowi placówki. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka (np. przemoc fizyczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie) dyrektor ma obowiązek zgłoszenia tego podejrzenia na policję lub zawiadomienia właściwej miejscowo prokuratury.
3. Procedury interwencyjne realizowane przez dyrektora:
  - 3.1. Rozmowa dyrektora z pracownikiem stosującym niedozwolone zachowania wobec dziecka i sporządzenie notatki służbowej dołączonej do akt personalnych pracownika.
  - 3.2. Powołanie przez dyrektora zespołu interwencyjnego w składzie: dyrektor, psycholog, osoba odpowiedzialna za realizację Polityki Ochrony Dzieci w placówce. Zespół interwencyjny opracowuje zalecenia dla pracownika krzywdzącego dzieci i określa konsekwencje braku ich realizacji: zawieszenie w czynnościach lub dyscyplinarne zwolnienie z pracy.
  - 3.3. Podpisanie kontraktu, między dyrektorem i pracownikiem naruszającym wytyczne dotyczące niedozwolonych zachowań wobec dzieci, zawierającego opracowane przez zespół interwencyjny zalecenia mające na celu powstrzymanie dalszego krzywdzenia dzieci i konsekwencje braku zastosowania się do tych zaleceń przez pracownika.

4. Rozpoczęcie wobec nauczyciela procedury dyscyplinarnej przez dyrektora zgodnie z Rozdziałem 10 Karty Nauczyciela „Odpowiedzialność dyscyplinarna” lub rozpoczęcie procedury dyscyplinarnej wobec innego pracownika niż nauczyciel w oparciu o Kodeks Pracy. Rozwiązanie umowy z wolontariuszem/praktykantem. W każdym z przypadków, gdy istnieje podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka (np. przemoc fizyczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie), zgłoszenie tego podejrzenia przez dyrektora na policję lub zawiadomienie właściwej miejscowo prokuratury.
5. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia zgłosili opiekunowie dziecka, zespół interwencyjny zaprasza opiekunów dziecka na spotkanie, podczas którego przedstawia podjęte procedury interwencyjne. Zespół interwencyjny może zaproponować opiekunom zdiagnozowanie zgłaszanego podejrzenia w zewnętrznej, bezstronnej instytucji. Ze spotkania zespołu interwencyjnego z opiekunami dziecka sporządza się protokół.
6. W przypadku, gdy podejrzenie krzywdzenia dziecka przez pracownika zgłosili opiekunowie dziecka, a podejrzenie to nie zostało potwierdzone, należy o tym fakcie poinformować opiekunów dziecka na piśmie.
7. Ze wszystkich podjętych kroków sporządzane są notatki służbowe z załącznikami (rozwiązanie umowy, protokół, kopie pisma do opiekunów dziecka) do dokumentacji kancelaryjnej OPIEKA NAD DZIEĆMI / Polityka Ochrony (436).

§2

W przypadku zaobserwowania niedozwolonych zachowań wobec dzieci u osoby spoza grona pracowników, praktykantów, wolontariuszy, niebędącej jednocześnie opiekunem dziecka podejmowane są następujące interwencje:

1. Pracownik ma obowiązek bezpośredniego zwrócenia uwagi osobie stosującej niedozwolone zachowania w momencie ich zaobserwowania. W sytuacji, kiedy bezpośrednio zwrócenie uwagi nie jest możliwe lub zachowanie nasuwa podejrzenie popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka (np. przemoc fizyczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie), świadek ma obowiązek sporządzenia notatki służbowej i niezwłocznego przekazania jej dyrektorowi placówki.
2. W przypadku ponownej interwencji (powtórzenia się niedozwolonego zachowania wobec dziecka) niezbędne jest sporządzenie przez świadka notatki służbowej, dotyczącej krzywdzenia dziecka i przekazanie jej dyrektorowi placówki. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka (np. przemoc fizyczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie) dyrektor ma obowiązek zgłoszenia tego podejrzenia na policję lub zawiadomienia właściwej miejscowo prokuratury.

3. Dyrektor spotyka się z opiekunami dziecka, wobec którego zaobserwowano niedozwolone zachowania, informuje ich o tych obserwacjach. Dyrektor motywuje opiekunów do udzielania dziecku pomocy, a następnie monitoruje sytuację dziecka.
4. Ze wszystkich podjętych kroków sporządzane są notatki służbowe do dokumentacji kancelaryjnej OPIEKA NAD DZIEĆMI / Polityka Ochrony (436).

§3

W przypadku podejrzenia, że dziecko jest krzywdzone w rodzinie, z powodu ujawnienia przez dziecko doświadczenia krzywdzenia lub pozyskania przez pracowników przedszkola informacji o krzywdzeniu dziecka przez jego opiekunów podejmowane są następujące interwencje:

1. W przypadku podejrzenia, że dobro dziecka jest zagrożone np. dziecko jest zaniedbywane w obszarze higieny, zdrowia, żywienia itp., dyrektor spotyka się z opiekunami dziecka w celu wyjaśnienia sprawy, ustalenia zasad dalszego postępowania oraz poinformowania opiekunów o skutkach negatywnych działań lub zaniechań wobec dziecka.
  - 1.1. Z opiekunami dziecka zostaje podpisany kontrakt, który w sposób wyraźny określa zasady współpracy w celu udzielania pomocy dziecku. Opiekunowie mogą liczyć na wsparcie psychologiczne i pedagogiczne zespołu przedszkola oraz informacje dotyczące oferty wsparcia poza przedszkolem, w specjalistycznych placówkach udzielających pomocy rodzinie.
  - 1.2. W przypadku, gdy opiekunowie dziecka nie będą chcieli podpisać kontraktu lub też nie będą się stosowali się do zasad zapisanych w kontrakcie dyrektor występuje do sądu rodzinnego i opiekuńczego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną dziecka/rodziny.
2. W przypadku podejrzenia stosowania przemocy fizycznej/psychicznej wobec dziecka przez opiekuna/ów dyrektor informuje opiekunów o obowiązku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka przez wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty”.
  - 2.1. Wszczęcie procedury „Niebieskiej Karty” następuje przez wypełnienie przez dyrektora formularza „Niebieska Karta – A” i przekazanie go do przewodniczącego właściwego miejscowo zespołu interdyscyplinarnego nie później niż w terminie 7 dni od dnia wszczęcia procedury. Do wszczęcia procedury nie jest wymagana zgoda osoby pokrzywdzonej przemocą w rodzinie. Kopię wypełnionego formularza „Niebieska Karta – A” należy pozostawić u wszczynającego procedurę.
  - 2.2. Przewodniczący zespołu interdyscyplinarnego po otrzymaniu formularza „Niebieska Karta – A” niezwłocznie, lecz nie później niż w ciągu 3 dni od dnia jego otrzymania przekazuje formularz członkom zespołu interdyscyplinarnego.

- 2.3. Wypełnienie formularza „Niebieska Karta – A” następuje w obecności opiekuna, co, do którego nie ma podejrzenia o stosowaniu przemocy w rodzinie lub innej najbliższej dziecku osoby pełnoletniej.
- 2.4. Rozmowa z dzieckiem, co, do którego istnieje podejrzenie, że jest dotknięte przemocą w rodzinie przeprowadzana jest przez psychologa lub pedagoga, do którego dziecko ma zaufanie; w warunkach zapewniających mu poczucie bezpieczeństwa i gwarantujących swobodę wypowiedzi i poszanowanie godności, a także w obecności rodzica, opiekuna prawnego lub faktycznego.
- 2.5. Jeżeli to te osoby mogą być sprawcami przemocy wobec dziecka, to działania z udziałem dziecka przeprowadza się w obecności pełnoletniej osoby najbliższej w rozumieniu art. 115 § 11 Kodeksu Karnego (współmałżonek, wstępni, zstępni, rodzeństwo i powinowaci, a także osoby pozostające w faktycznym wspólnym pożyciu z osobą pokrzywdzoną).
- 2.6. Formularz „Niebieska Karta – B” przekazywany jest opiekunowi, co, do którego nie ma podejrzenia o stosowaniu przemocy w rodzinie lub innej najbliższej dziecku osobie pełnoletniej.
3. W przypadku podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka przez opiekuna/ów dyrektor zobowiązany jest do zgłoszenia tego podejrzenia na policję lub zawiadomienie właściwej miejscowo prokuratury.
4. Dalszy tok postępowania leży w kompetencjach instytucji wskazanych w punktach poprzedzających.
5. Ze wszystkich podjętych kroków sporządzane są notatki służbowe z załącznikami (kontrakty z opiekunami, kopie „Niebieskiej Karty”) do dokumentacji kancelaryjnej OPIEKA NAD DZIEĆMI / Polityka Ochrony (436).

§4

W każdym przypadku krzywdzenia dziecka lub podejrzenia popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka sporządzany jest plan pomocy dziecku będącemu ofiarą krzywdzenia.

1. Plan pomocy dziecku zawiera wskazania dotyczące:
  - 1.1. Podjęcia przez przedszkole działań mających zapewnić dziecku poczucie bezpieczeństwa.
  - 1.2. Zapewnienia dziecku wsparcia pedagogicznego i psychologicznego przez rozmowę dziecka z psychologiem/pedagogiem, do którego dziecko ma zaufanie.

- 1.3. Spotkania z opiekunami dziecka i poinformowania ich o zaobserwowanych sytuacjach krzywdzenia dziecka, a także przedstawienia im planu pomocy dziecku i nawiązanie współpracy przy jego realizacji.
- 1.4. Skierowania dziecka do specjalistycznej placówki udzielającej pomocy i wsparcia.
- 1.5. Monitorowania sytuacji dziecka przez obserwowanie zachowania, wyglądu i samopoczucia dziecka.
2. Współpraca z opiekunami dziecka krzywdzonego polega na:
  - 2.1. poinformowaniu opiekunów dziecka o zaobserwowanych sytuacjach krzywdzenia dziecka lub podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka (w przypadku krzywdzenia dziecka w rodzinie poinformowanie opiekuna niekrzywdzącego oraz prokuratury),
  - 2.2. zapewnieniu opiekunom dziecka wsparcia psychologicznego przez rozmowę z psychologiem przedszkolnym;
  - 2.3. zaangażowaniu opiekunów w udzielanie dziecku pomocy przez podpisanie kontraktu zobowiązującego ich do podjęcia określonych działań, np.:
    - zgłoszenie się do specjalistycznej placówki udzielającej pomocy i wsparcia,
    - umożliwienie specjalistycznej diagnozy dziecka,
    - zapewnienie dziecku terapii odpowiedniej do problemów i potrzeb dziecka,
    - uczestnictwo opiekunów dziecka w warsztatach umiejętności wychowawczych, terapii małżeńskiej;
  - 2.4. regularnych spotykaniach z opiekunami dziecka krzywdzonego w celu omawiania postępów w realizacji zaleceń oraz ustalania dalszych działań mających na celu powstrzymanie dalszego krzywdzenia dziecka.
  - 2.5. W przypadku, gdy opiekunowie dziecka nie będą chcieli podpisać kontraktu lub też nie będą realizowali zaleceń w nim zawartych dyrektor występuje do sądu rodzinnego i opiekuńczego z wnioskiem o wgląd w sytuację rodzinną dziecka/rodziny w powodu zaniedbywania potrzeb i ignorowania problemów dziecka.
  - 2.6. Ze wszystkich podjętych kroków sporządzane są notatki służbowe z załącznikami (kontrakty z opiekunami, plan pomocy dziecku) do dokumentacji kancelaryjnej OPIEKA NAD DZIEĆMI / Polityka Ochrony (436).

§5

1. Z przebiegu całej interwencji sporządza się kartę interwencji do dokumentacji kancelaryjnej OPIEKA NAD DZIEĆMI / Polityka Ochrony (436). Wzór karty stanowi załącznik nr 1 do niniejszej Polityki.

2. Wszyscy pracownicy Przedszkola Integracyjnego nr 45 i inne osoby, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych uzyskały informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział IX

Monitoring stosowania Polityki

1. Dyrektor Przedszkola Integracyjnego nr 45 wyznacza **Annę Walczak**, jako osobę odpowiedzialną za Politykę ochrony dzieci w przedszkolu.
2. Osoba, o której mowa w punkcie poprzedzającym, jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji Polityki, za reagowanie na sygnały naruszenia Polityki oraz za proponowanie zmian w Polityce, w tym jej aktualizacji zgodnie ze zmianami w przepisach prawa.
3. Osoba, o której mowa w pkt. 1 odpowiada za przygotowanie nowych pracowników placówki do stosowania standardów ochrony dzieci oraz przedstawia dyrektorowi dokumenty potwierdzające odbycie przez nich ww. przygotowania.
4. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, przeprowadza wśród pracowników przedszkola raz na 12 miesięcy ankietę monitorującą poziom realizacji Polityki. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 2 do niniejszej Polityki.
5. W ankiecie pracownicy przedszkola mogą proponować zmiany Polityki oraz wskazywać naruszenia Polityki w instytucji.
6. Osoba, o której mowa w pkt. 1 niniejszego paragrafu, dokonuje opracowania wypełnionych przez pracowników Przedszkola Integracyjnego nr 45 ankiet. Sporządza na tej podstawie raport z monitoringu, który następnie przekazuje dyrektorowi przedszkola.
7. Dyrektor wprowadza do Polityki niezbędne zmiany i ogłasza pracownikom przedszkola nowe brzmienie Polityki.

Rozdział X

Przepisy końcowe

Polityka wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

1. Wszyscy pracownicy Przedszkola Integracyjnego nr 45 zobowiązani są do dostarczenia przed nawiązaniem stosunku pracy oryginału zaświadczenia niekaralności wydanego przez Krajowy Rejestr Karny. Praktykanci i wolontariusze są zobowiązani do podpisania oświadczenia o niekaralności będącego załącznikiem nr 3 do Polityki Ochrony Dzieci w Przedszkolu Integracyjnym nr 45.
2. Zgodnie z art. ustawy z dnia 16 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczości na tle seksualnym przed nawiązaniem stosunku pracy lub przed dopuszczeniem osoby do działalności związanej z wychowaniem, edukacją, opieką nad dziećmi; dyrektor zobowiązany jest do uzyskania informacji, czy dane tej osoby są zamieszczone w Rejestrze Sprawców Przestępstw na tle seksualnym (RSPTS) z dostępem ograniczonym. Obowiązek ten jest konieczny do spełnienia również w przypadku podejmowania współpracy w ramach wolontariatu lub praktyk studenckich.
3. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla pracowników instytucji.
4. Ogłoszenie dla rodziców następuje podczas obowiązkowego zebrania rodziców na początku roku szkolnego. Przewodniczący Rady Rodziców podpisuje deklarację zapoznania z dokumentem w imieniu społeczności rodziców i opiekunów. Tekst Polityki Ochrony Dzieci jest dostępny na stronie internetowej przedszkola www.pi45.waw.pl, a także w wersji papierowej w placówce w miejscu ogólnodostępnym rodzicom i opiekunom.

Opracował zespół pedagogiczny Przedszkola Integracyjnego nr 45 w składzie:
Aleksandra Dąbrowska, Joanna Dzwonkowska, Paulina Gzyl, Dorota Jędrych, Joanna Kapuścińska, Anna Michalska, Monika Mokrzyżczak, Monika Persak, Justyna Sobolewska, Agata Szewczyk, Beata Świderek, Anna Walczak.

Warszawa, dn. 15/02/2024

Załącznik nr 1 do Polityki ochrony dzieci:

Karta interwencji

1. Imię i nazwisko dziecka		
2. Przyczyna interwencji		
3. Osoba zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis działań podjętych przez dyrektora	Data	Działanie
5. Spotkanie z opiekunami dziecka	Data	Opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	<ul style="list-style-type: none"> • zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa, • wnioski o wgląd w sytuację dziecka/rodziny, • inny rodzaj interwencji. Jaki? <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p> <p>.....</p>	
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję) i data interwencji		
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli instytucja uzyskała informacje o wynikach / działania placówki / działania rodziców	Data	Działanie

Załącznik nr 2 do Polityki ochrony dzieci: Monitoring standardów – ankieta

MONITORING STANDARDÓW – ANKIETA

	tak	nie
1. Czy wiesz na czym polega program Chronimy Dzieci?	☐	☐
2. Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem, obowiązujące w placówce, w której pracujesz?	☐	☐
3. Czy zapoznałeś się z dokumentem Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?	☐	☐
4. Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?	☐	☐
5. Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?	☐	☐
6. Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego pracownika?	☐	☐
7. Czy masz jakieś uwagi/ poprawki/sugestie dotyczące Polityki ochrony dzieci przed krzywdzeniem?	☐	☐

Załącznik nr 3 do Polityki ochrony dzieci:

Oświadczenie o niekaralności

Warszawa, dn.....

Oświadczenie

..... legitymująca/y się dowodem osobistym
o nr .....

oświadczam, że nie byłam/em skazana/y za przestępstwo przeciwko wolności seksualnej i obyczajności i przestępstwa z użyciem przemocy na szkodę małoletniego i nie toczy się przeciwko mnie żadne postępowanie karne ani dyscyplinarne w tym zakresie.

.....
podpis

Aneks nr 1 do programu „Chronimy dzieci”

Opracowanie: Wiesława Wiśniewska

Standard 5.

Placówka oferuje dzieciom **edukację w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.**

Realizacja Standardu 5. zakłada, że:

1. W placówce organizowane są **zajęcia edukacyjne dla dzieci** w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed przemocą i wykorzystywaniem. O formie tych zajęć decyduje placówka.
2. W placówce dostępne są materiały edukacyjne dla dzieci w zakresie praw dziecka oraz ochrony przed zagrożeniami przemocą i wykorzystywaniem.

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi, gwarantującymi prawa dziecka, są:

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polski,
- Konwencja o Prawach Dziecka,
- Ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Najważniejszym, naturalnym prawem człowieka jest prawo do życia. Z niego płynie prawo do pełnego – na miarę człowieka – rozwoju.

Przedszkole jest pierwszą instytucją, w której dziecko nabywa kompetencje społeczne. W atmosferze spokoju i akceptacji poznaje własne prawa i reguły życia w grupie.

Wiek przedszkolny to okres, w którym u dzieci kształtuje się i rozwija system wartości, pierwsze postawy moralne, nawyki mające wpływ na przyszłe życie oraz funkcjonowanie w szerszej społeczności. W przedszkolu nauczyciel wyposażając dzieci w odpowiednie umiejętności, wiedzę oraz postawy uświadamia im, jak ważne są prawa dziecka, dlaczego powinny być przestrzegane i chronione. Przedszkole powinno zadbać, aby wychowankowie mieli świadomość istnienia własnych praw. Zadaniem nauczyciela jest zapoznanie dzieci z ich prawami oraz uświadomienie dzieciom konieczności respektowania przez nich praw innych osób.

Konwencja Praw Dziecka została uchwalona przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych w 1980 roku, a przez Polskę ratyfikowana w 1991 roku.

Zgodnie z Konwencją dziecko jest podmiotem praw i wolności, a nie przedmiotem praw innych osób. Konwencja dbając o dobro dziecka nakłada na rodziców i wszystkie inne osoby, w tym również nauczycieli oraz organy władzy państwowej obowiązek kierowania się we wszelkich działaniach troską o najlepiej pojęty interes dziecka.

Przewiduje również obowiązek państwa do zabezpieczenia zdrowotnych i wychowawczo - bytowych potrzeb dziecka. Konwencja jest pierwszym dokumentem międzynarodowym, który zawiera tak szeroki katalog praw dziecka.

Konwencja o Prawach Dziecka ustanawia status dziecka oparty na następujących założeniach:

- dziecko jest samodzielnym podmiotem, ale ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej,
- dziecko, jako istota ludzka, wymaga poszanowania jego tożsamości, godności i prywatności,
- rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dziecka,
- państwo ma wspierać rodzinę, a nie wyręczać ją w jej funkcjach.

Prawa dziecka dotyczące przedszkolaków można podzielić według następujących kategorii:

- prawa i wolności osobiste,
- socjalne,
- kulturalne.

Prawa i wolności osobiste:

- prawo do życia i rozwoju,
- prawo do tożsamości i identyczności (nazwisko, imię, obywatelstwo, wiedza o własnym pochodzeniu),
- prawo do swobody myśli,
- prawo do wyrażania własnych poglądów i występowania w sprawach dotyczących dziecka, w postępowaniu administracyjnym i sądowym,
- prawo do wychowywania w rodzinie i kontaktów z rodzicami w przypadku rozłączenia z nimi,
- prawo do wolności od przemocy fizycznej lub psychicznej, wyzysku, nadużyć seksualnych i wszelkiego okrucieństwa.

Prawa socjalne to:

- prawo do odpowiedniego standardu życia,
- prawo do ochrony zdrowia,
- prawo do zabezpieczenia socjalnego,

- prawo do wypoczynku i czasu wolnego.

Prawa kulturalne to:

- prawo do nauki,
- prawo do korzystania z dóbr kultury,
- prawo do informacji,
- prawo do znajomości swoich praw,
- prawo do stowarzyszania się i gromadzenia w celach pokojowych.

Ponadto konwencja przyznaje szczególne prawa do ochrony w przypadku:

- upośledzenia i niepełnosprawności,
- pozbawienia dziecka środowiska rodzinnego,
- nieletnich, którzy popadli w konflikt z prawem.

We współczesnej pedagogice przedszkolnej działalność w promowaniu praw dziecka można podzielić na dwie grupy:

1. Oddziaływanie bezpośrednie: warunki, atmosfera w przedszkolu, szukanie nowych form i metod pracy, szeroka możliwość kształcenia nauczycieli i rodziców,
2. Oddziaływanie pośrednie: wielkość organizacji działających na rzecz praw dziecka, bogata literatura poruszająca temat praw dziecka, różnorodność czasopism dziecięcych i dla nauczycieli.

Podstawowe cele edukacji przedszkolnej w zakresie praw zawartych w Konwencji Praw Dziecka powinny obejmować:

- poznawanie praw wynikających z Konwencji,
- poznanie instytucji działających na rzecz ochrony praw dziecka,
- uświadomienie dzieciom, że oprócz praw mają również obowiązki,
- uświadomienie, że w ich otoczeniu są osoby, do których mogą zwrócić się o pomoc

Nauczyciel w swojej pracy powinien zwrócić uwagę na następujące zadania:

- właściwie organizować proces opiekuńczo-wychowawczy zgodnie z zasadami higieny pracy umysłowej dziecka,
- mieć szacunek do jego potrzeb, życzliwie i podmiotowo je traktować,
- zapewnić ochronę przed wszystkimi formami wyrażania przemocy fizycznej, bądź psychicznej,
- zapewnić partnerską rozmowę na każdy temat,
- starać się poznać każde dziecko poprzez obserwację, rozmowy z rodzicami,
- dostosować metody pracy do możliwości dzieci, a tematykę zajęć do ich zainteresowań,
- dać wolność nieuczestniczenia w działaniach,

- doceniać wysiłek dziecka włożony w pracę, bez względu na jej efekt,
- akceptować dziecko takim, jakie jest;
- wesprzeć i ochronić przy pokonywaniu przeżyć wywołanych przemocą w relacjach z innymi dziećmi,
- realizować program wychowania, który uwzględnia możliwości i potrzeby małego człowieka, zawiera wszystkie prawa i stanowi, że nadrzędną wartością edukacji przedszkolnej jest rozwój dziecka.

Prawa dziecka według Janusza Korczaka:

- prawo do radości,
- prawo do wyrażania swoich uczuć i myśli,
- prawo do szacunku,
- prawo do nauki przez zabawę i bycie sobą,
- prawo do niepowodzeń i też,
- prawo do własności,
- prawo do bycia sobą,
- prawo doniewiedzy,
- prawo do upadków,
- prawo do tajemnicy.

Dzieci w przedszkolu wchodzą w swój pierwszy społeczny świat, uczą się norm i zasad współżycia w grupie oraz dostosowywania się do ustalonych reguł, a jednocześnie mają okazję podczas stwarzanych sytuacji stać się świadome swoich praw. Zadaniem przedszkola jest stworzenie takich warunków, aby dzieci mogły doświadczyć tego, co dobre i co służy rozwojowi ich samych oraz innych ludzi. Aby nabyły, w takim stopniu, w jakim potrafią i są gotowe, umiejętności potrzebnych w życiu społecznym. Uczenie poszanowania praw innych i radzenia sobie w sytuacjach naruszania praw własnych, jest elementem wychowania przygotowującego do życia w społeczeństwie.

Prawa dzieci wynikające z Konwencji Praw Dziecka muszą być zapisane w statucie przedszkola, a szczególnie prawo do:

- szacunku dla wszystkich jego potrzeb,
- nienaruszalności cielesnej,
- poszanowania własności,
- podejmowania decyzji i możliwości wyboru,
- opieki i ochrony,
- partnerskiej rozmowy na każdy temat.

W przedszkolu powinny obowiązywać normy dotyczące zasad bezpieczeństwa i szacunku.

Dzieciom w przedszkolu nie wolno:

- stwarzać niebezpiecznych sytuacji (np. wychodzić samemu poza teren przedszkola),
- krzywdzić innych ani siebie (bić, przezywać, poniżać, wyśmiewać, wykorzystywać),
- niszczyć cudzej własności oraz przedszkolnych rzeczy,
- przeszkadzać innym w pracy i zabawie.

Dziecko przebywając w grupie uczy się szacunku, tolerancji, akceptacji dla drugiego człowieka. Stara się przestrzegać zasad i reguł. Aby doświadczenia były pełnowartościowe niezbędna jest koordynacja procesów zachodzących w grupie przez nauczyciela, stosowanie aktywizujących metod pracy (słownych, oglądowych, czynnych) z wykorzystaniem środków dydaktycznych opartych na różnorodnej działalności dziecka tj. zabawy integracyjne (pedagogika zabawy), zabawy terapeutyczne, zabawy ruchowe, zabawy tematyczne, scenki dramatyczne, zagadki, gry dydaktyczne, praca z obrazkiem, aktywność własna dzieci, obserwacje, pogadanki, praca w parach i grupach, „burza mózgów”, formy ekspresji plastycznej, opowiadania, bajki, historyjki obrazkowe. Wprowadzenie dziecka w świat jego praw możliwe jest poprzez wykorzystanie znanej literatury, która bawiąc, jednocześnie uczy. Odpowiednia atmosfera i klimat wychowawczy wspomogą dzieci w poznaniu swoich praw, jak również w respektowaniu praw innych. Zajęcia dotyczące praw dziecka powinny wyposażać dzieci w takie umiejętności jak: słuchanie innych, współpraca, przestrzeganie zasad dobrej komunikacji, próby rozwiązywania problemów moralnych i konfliktów międzyosobowych, przejawianie odpowiedzialności i inicjatywy, rozróżnianie dobra i zła, wyrażanie swoich przekonań. Należy pamiętać o ujednoczeniu oddziaływań przedszkola ze środowiskiem rodzinnym. Wyniesione z domu rodzinnego doświadczenia mogą pomóc lub utrudnić realizację edukacji praw dzieci, dlatego tak istotne jest współdziałanie z rodzicami.

Dziecko świadome swoich praw jest w stanie łatwiej obronić się przed przemocą, krzywdzeniem, dyskryminacją, bo wie, że ma do tego prawo i że są instytucje, które powinny mu pomóc.

Chcąc zapewnić dzieciom bezpieczeństwo należy zadbać o to, aby dzieci znały swoje prawa i wiedziały, w jaki sposób mówić o swoich potrzebach i pragnieniach.

Aby dzieci mogły chronić się przed krzywdzeniem, muszą zdawać sobie sprawę z niebezpieczeństw, na jakie mogą być narażone. Muszą wiedzieć, że kiedy poczują się zagrożone albo zostaną skrzywdzone, powinny powiedzieć o tym zaufanej osobie.

Opracowując Politykę Ochrony Dzieci trzeba zastanowić się, w jaki sposób przekazywać dzieciom komunikat, że mogą informować o problemach, kiedy coś je zaniepokoi, a także, jak wspierać dzieci zgłaszające takie kwestie.

System zgłaszania problemów i przypadków krzywdzenia należy rozpowszechnić - można opracować wersję przyjazną dzieciom, która będzie wśród nich rozpowszechniana.

Należy wspierać dzieci w toku interwencji i na bieżąco informować o dalszych krokach.

Respektowanie Praw dziecka w Przedszkolu Integracyjnym 45

1. Informacja „Zasady bezpieczeństwa obowiązujące w przedszkolu”.
2. Regulamin ogrodu.
3. Prawa Dziecka:
  - Konwencja Praw Dziecka,
  - Prośba Twojego Dziecka,
  - Komitet Ochrony Praw Dziecka,
  - Prawa Dziecka na ilustracjach dostępnych dla każdego,
  - plakat „Prawa Dziecka”,
  - opracowanie programu „Dzieci i ich prawa”,
  - opracowanie scenariuszy w każdej grupie wiekowej,
  - realizacja scenariuszy i ich monitoring (zapisy w dziennikach, gromadzenie konspektów, prac dzieci, własnych notatek i spostrzeżeń, rozmowy z rodzicami, sprawozdanie z realizacji programu i przedstawienie go na końcowej Radzie Pedagogicznej);
  - rozpowszechnianie odpowiedniej literatury, ulotek, broszurek;
  - udział w konferencjach.
4. Doskonalenie nauczycieli (warsztaty)
5. Zajęcia otwarte dla rodziców.

PRAWA DZIECKA

Niech się wreszcie każdy dowie
I rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek,
Tyle, że jeszcze mały.

Dlatego ludzie uczeni, Którym za to należą się brawa,
Chcąc wielu dzieci los odmienić,
Stworzyli dla was mądre prawa.

Więc je na co dzień i od święta - Spróbujcie dobrze zapamiętać!

**Nikt mnie siłą nie ma prawa zmuszać do niczego,
A szczególnie do zrobienia czegoś niedobrego.**

(artykuł 33,34 i 36 Konwencji o Prawach Dziecka)

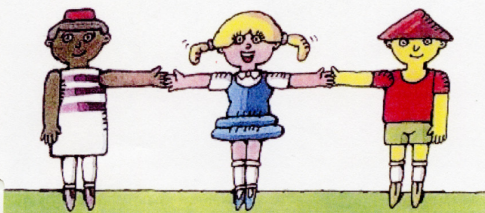

**Mogę żądać, żeby każdy uznał moje prawa,
A gdy różnię się od innych, to jest moja sprawa.**

(artykuł 2,3,4,22,23, i 30 Konwencji o Prawach Dziecka)

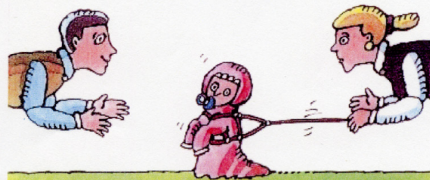
Tak się tu w wiersze poukładały
Prawa dziecka na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały
Najlepiej jak umiecie.

Na podst. Konwencji o Prawach Dziecka
Marcin Brykczyński „Pełticzek”

**Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zaciekawi
I mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić.**

(artykuł 13,15,16 i 17 Konwencji o Prawach Dziecka)

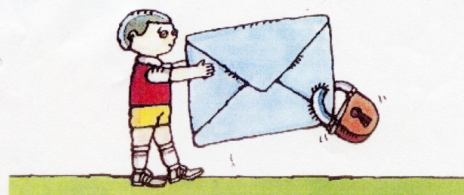
**Jeśli mama albo tata już nie mieszka z nami,
Nikt nie może mi zabronić spotkać ich czasami.**

(artykuł 9 i 10 Konwencji o Prawach Dziecka)

**Nikt nie może mnie poniżać, krzywdzić, bić, wyzywać,
I każdego mogę zawsze na ratunek wzywać.**

(artykuł 19,28,34,36 i 37 Konwencji o Prawach Dziecka)

**Nikt nie może moich listów czytać bez pytania,
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.**

(artykuł 16 Konwencji o prawach Dziecka)

Aneks nr 2 do programu „Chronimy dzieci”

Opracowanie: Anna Michalska, Sylwia Kaszubska

Analiza zbieżności treści poruszanych w nowym programie *Już wiem co zrobić* i programach *Ja –Ty - My*, *Przygody Kuby i Kleksa w drodze do szkoły*, *Nasza drużyna* oraz *Powiedz Komuś* obecnych w PI nr 45 w świetle wymagań Podstawy Programowej Wychowania Przedszkolnego

Program *Już wiem, co zrobić* to program profilaktyczny, proponowany przez Fundację Dzieci Niczyje do wprowadzenia dla dzieci 5-6 letnich i starszych. Zakłada on przeprowadzenie z dziećmi zajęć wspierających ich umiejętność identyfikowania, rozpoznawania i wyrażania emocji oraz przekazanie określonej wiedzy dotyczącej zachowań, których wobec dzieci stosować nie wolno, w taki sposób, by stało się to bazą dla wykształcenia w dziecku umiejętności zidentyfikowania sytuacji zagrażającej i poinformowania o niej zaufanej osoby dorosłej.

Program zakłada zorganizowanie (ok. 3 h) spotkania edukacyjnego z rodzicami, którego celem jest poinformowanie ich o wprowadzeniu programu *Już wiem, co zrobić* w placówce, omówienie jego celów i tematów, jakie zostaną podjęte podczas zajęć z dziećmi. Część warsztatowa zakłada pracę rodziców (samodzielną lub w grupach) nad zagadnieniami wiedzy o swoim dziecku, jego bezpieczeństwa, niezależności itp.

Zajęcia dla przedszkolaków zakładają wprowadzenie postaci Lwa Melona, o którego przygodach dzieci dowiadują się z krótkich opowiadań. Stanowią one inspirację do rozmowy, zadawania dzieciom pytań, wypracowania z nimi pożądanego modelu zachowania w określonej trudnej sytuacji.

Tematy, które poruszane są podczas zajęć to:

- problem zabierania sobie nawzajem zabawek przez dzieci;
- obcy dorosły chce odejść z dzieckiem;
- dorosły dotyka dziecko w miejsca intymne;
- dorosły daje dziecku klapsa;
- dorosły krzyczy na dziecko.

Najważniejszym celem zajęć ma być wypracowanie u dziecka umiejętności podzielenia się z bliską zaufaną osobą dorosłą, informacją, że dzieje się coś innego, dziwnego, nieprzyjemnego.

Zagadnienia te są obecne w programach realizowanych w PI nr 45:

- problem zabierania sobie nawzajem zabawek przez dzieci – *Ja-Ty- My* oraz *Nasza Drużyna*

- obcy dorosły chce odejść z dzieckiem – *Powiedz komuś* oraz *Kuba i Kleks*
- dorosły dotyka dziecko w miejsca intymne- – *Powiedz komuś, CMC*
- dorosły daje dziecku klapsa – *Powiedz komuś*
- dorosły krzyczy na dziecko – *Powiedz komuś*

Ponadto programy w PI 45 zakładają realizację innych, ważnych i obecnych w Podstawie Programowej Wychowania Przedszkolnego zagadnień.

Podstawa Programowa Wychowania Przedszkolnego zakłada, iż edukacja przedszkolna wyposaży dziecko w następującą wiedzę i umiejętności w zakresie bezpieczeństwa:

- dziecko wie jak trzeba zachować się w sytuacji zagrożenia i gdzie można otrzymać pomoc, umie o nią poprosić;
- orientuje się w bezpiecznym poruszaniu się po drogach i korzystaniu ze środków transportu;
- zna zagrożenia płynące ze świata ludzi, roślin oraz zwierząt i unika ich;
- wie, że nie może samodzielnie zażywać leków i stosować środków chemicznych (np. środków czystości);
- próbuje samodzielnie i bezpiecznie organizować sobie wolny czas w przedszkolu i w domu; ma rozeznanie, gdzie można się bezpiecznie bawić, a gdzie nie;
- umie się przedstawić, podać swoje imię, nazwisko i adres zamieszkania; wie, komu można podawać takie informacje;
- rozpoznaje i nazywa zjawiska atmosferyczne charakterystyczne dla poszczególnych pór roku; podejmuje rozsądne decyzje i nie naraża się na niebezpieczeństwo wynikające z pogody, np. nie stoi pod drzewem w czasie burzy, nie zdejmuje czapki w mroźną pogodę.

Program *Już wiem, co zrobić* porusza treści, które stanowią tylko pewien wycinek tego, co z dziećmi w wieku przedszkolnym, w zakresie edukacji dla bezpieczeństwa, nauczyciel jest zobligowany przepracować. Należy i warto poszerzyć go o:

- naukę znajomości imienia, nazwiska i adresu zamieszkania oraz umiejętność rozróżniania, komu takie dane można podawać;
- naukę telefonów alarmowych i umiejętności ich zastosowania w sytuacji tego wymagającej;
- rozszerzenie tematu – *nieznajomy chce odejść z dzieckiem* o inne dość często spotykane sytuacje, jak np. osoba obca częstuje dziecko czymś smacznym, pokazuje psa i zachęca do głaskania go, proponuje posadzenie na swoich kolanach w autobusie czy zaprasza do samochodu – tematy poruszone w programie *Kuba i Kleks*

- zagadnienie bezpiecznej zabawy i czynności oraz zachowań dzieciom zabronionych, jak np. zabawa fajerwerkami, zapałkami, kąpieli bez opieki itp. – obecne w programie *Powiedz komuś oraz Kuba i Kleks*
- zagadnienie zmian w pogodzie i znajomość sposobów ochrony przed ich negatywnymi skutkami – obecne w programie *Kuba i Kleks*
- zagadnienie edukacji z zakresu bezpieczeństwa w ruchu drogowym
- zagadnienie Praw Dziecka

W programie dydaktyczno-wychowawczym dla grupy 5-latków obowiązkowo powinny zostać przeprowadzone zajęcia na tematy:

1. Identyfikowanie, nazywanie i wyrażanie emocji – możliwość wykorzystania zajęć z programu *Ja-Ty-My*
2. Znajomość podstawowych danych osobowych i umiejętność rozróżniania osób, którym można je podawać – z programu: *Przygody Kuby i Kleksa, Podstawa Programowa*
3. Znajomość telefonów alarmowych i umiejętność ich zastosowania w sytuacji tego wymagającej – Podstawa Programowa
4. Prawa dziecka – Podstawa Programowa
5. „Nieznajomy” – z programów: *Przygody Kuby i Kleksa, Chronimy Dzieci FDN Historyjki o Lwie Melonie, Powiedz komuś, Podstawa Programowa*
6. Ochrona przed przemocą fizyczną, werbalną i psychiczną – z programów: *Chronimy Dzieci FDN Historyjki o Lwie Melonie, Powiedz komuś*
7. Ochrona miejsc intymnych – z programów: *Chronimy Dzieci FDN Historyjki o Lwie Melonie, Powiedz komuś, masaż dziecięcy CMC*
8. Bezpieczeństwo ruchu drogowego – Podstawa programowa

Tematyka powyższa włączana jest w naturalny sposób w przebieg zajęć programowych, bazujących na Podstawie Programowej Wychowania Przedszkolnego, programach autorskich i innych zatwierdzonych przez Radę Pedagogiczną Przedszkola Integracyjnego nr 45.

Scenariusze do poszczególnych zajęć są możliwe do wglądu przez rodziców/opiekunów prawnych u nauczycielek grupy 5-latków.